

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN HUY KHOA

MỘT SỐ GIẢI PHÁP
NHẪM HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ
NGÂN SÁCH TẠI HUYỆN VÂN ĐỒN - QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số 60 34 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS Nguyễn Quang Duệ

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Huy Khoa

LỜI CẢM ƠN

Sau thời gian học tập, nghiên cứu đến nay học viên đã hoàn thành luận văn thạc sĩ kinh tế với đề tài: “Một số giải pháp nhằm hoàn thiện công tác quản lý ngân sách tại huyện Vân Đồn - Quảng Ninh”.

Trong quá trình học tập, nghiên cứu viết luận văn, được sự giúp đỡ của các thầy, cô giáo, các tổ chức, đồng nghiệp trong và ngoài tỉnh đã tạo điều kiện về vật chất, thời gian và cung cấp tài liệu giúp tôi hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ quý báu của các thầy cô giáo, các tổ chức, đồng nghiệp và thầy hướng dẫn khoa học TS. Nguyễn Quang Duệ đã hết lòng hướng dẫn và giúp đỡ tôi rất nhiều trong nghiên cứu khoa học và thực hiện hoàn thành luận văn này.

Kính trình Hội đồng khoa học Trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên xem xét và đánh giá kết quả cho luận văn này. Tôi xin trân trọng cảm ơn !

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Nguyễn Huy Khoa

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
TÁC GIẢ LUẬN VĂN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
TÁC GIẢ LUẬN VĂN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu của luận văn	3
2.1. Mục tiêu tổng quát	3
2.2. Mục tiêu cụ thể	3
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của luận văn	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ QUẢN LÝ	4
1.1. Cơ sở lý luận chung về quản lý ngân sách nhà nước	4
1.1.1. Ngân sách nhà nước, ngân sách cấp huyện	4
1.1.1.1. Khái niệm ngân sách nhà nước, hệ thống ngân sách nhà nước	4
1.1.1.2. Ngân sách cấp huyện.....	6
1.1.2. Vai trò của ngân sách nhà nước	8
1.1.3. Quản lý ngân sách cấp huyện	10
1.1.3.1. Nguyên tắc cơ bản về quản lý ngân sách nhà nước	10
1.1.3.2. Quản lý ngân sách cấp huyện	12
1.2. Cơ sở thực tiễn	20
1.2.1. Kinh nghiệm trên thế giới	20
1.2.1.1. Kinh nghiệm của Trung Quốc (Bộ Tài chính 2004) báo cáo kết quả khảo sát kinh nghiệm tại Sở Tài chính tỉnh Hà Nam, phòng Tài chính Trịnh Châu; Sở Tài chính Quảng Đông	20

1.2.1.2. Kinh nghiệm của Hàn Quốc (Bộ Tài chính 2007), Báo cáo kết quả khảo sát kinh nghiệm quản lý ngân sách tài chính của thành phố Seoul và tỉnh Gyeonggi	23
1.2.2. Kinh nghiệm tại Việt Nam	26
CHƯƠNG 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Phương pháp nghiên cứu đề tài	30
2.1.1. Các câu hỏi nghiên cứu	30
2.1.2. Phương pháp luận	30
2.1.3. Phương pháp thu thập thông tin	30
2.1.4. Phương pháp xử lý thông tin	31
2.1.5. Phương pháp phân tích thông tin	31
2.1.6. Phương pháp chuyên gia	32
2.2. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	32
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU CÔNG TÁC QUẢN LÝ NGÂN SÁCH HUYỆN VÂN ĐỒN.....	33
3.1. Đặc điểm tự nhiên, kinh tế, xã hội của huyện Vân Đồn	33
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	33
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội huyện Vân Đồn	33
3.2. Thực trạng công tác quản lý ngân sách cấp huyện ở tỉnh Quảng Ninh.....	35
3.2.1. Tình hình thu, chi, lập dự toán, quyết toán ngân sách cấp huyện ở tỉnh Quảng Ninh	35
3.2.1.1. Về thu ngân sách	35
3.2.1.2. Về chi ngân sách	37
3.2.1.3. Công tác lập dự toán ngân sách, quyết toán ngân sách và thanh kiểm tra ngân sách	44
3.3. Thực trạng công tác quản lý ngân sách ở huyện Vân Đồn	45
3.3.1. Về thu ngân sách	45
3.3.2. Về chi ngân sách	49
3.3.3. Công tác lập dự toán, quyết toán và thanh kiểm tra ngân sách của huyện Vân Đồn	51

3.4. Một số kết quả đạt được và những yếu kém trong công tác quản lý ngân sách huyện Vân Đồn	52
3.4.1. Một số kết quả đạt được	52
3.4.1.1. Công tác lập dự toán ngân sách nhà nước.....	52
3.4.1.2. Công tác thực hiện thu ngân sách nhà nước	52
3.4.1.3. Công tác chi ngân sách nhà nước	53
3.4.1.4. Công tác thanh tra, kiểm tra	54
3.4.2. Những yếu kém	55
3.4.2.1. Yếu kém trong công tác lập dự toán ngân sách nhà nước	55
3.4.2.2. Yếu kém trong chấp hành ngân sách nhà nước	56
3.4.2.3. Yếu kém trong quyết toán ngân sách Nhà nước	58
3.4.2.4. Yếu kém trong thanh tra, kiểm tra, kiểm toán NSNN	59
3.4.2.5. Yếu kém trong bộ máy quản lý ngân sách tại địa phương	59
3.4.2.6. Yếu kém trong phân cấp quản lý ngân sách	59
3.4.3. Nguyên nhân những yếu kém	61
3.4.3.1. Nguyên nhân khách quan	61
3.4.3.2. Nguyên nhân chủ quan	61
CHƯƠNG 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ NGÂN SÁCH TẠI HUYỆN VÂN ĐỒN - QUẢNG NINH	62
4.1. Phương hướng, mục tiêu phát triển kinh tế xã hội các huyện, thị xã, thành phố ở tỉnh Quảng Ninh đến năm 2015	63
4.1.1. Bối cảnh kinh tế - xã hội giai đoạn 2010 - 2015	63
4.1.2. Định hướng phát triển kinh tế - xã hội các huyện, thị xã, thành phố ở tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2010 - 2015	64
4.2. Định hướng về hoàn thiện công tác quản lý NSNN cấp huyện ở tỉnh Quảng Ninh đến năm 2015	65
4.3. Nhiệm vụ và các giải pháp chủ yếu về phát triển kinh tế huyện Vân Đồn đến năm 2015	67
4.4. Một số giải pháp hoàn thiện công tác quản lý ngân sách tại huyện Vân Đồn ..	70
4.4.1. Đổi mới công tác quản lý thu, chi ngân sách	70

4.4.1.1. Đổi mới công tác quản lý thu ngân sách	69
4.4.1.2. Đổi mới công tác quản lý chi ngân sách	74
4.4.2. Tăng cường chất lượng công tác lập, chấp hành và quyết toán NSNN	78
4.4.2.1. Tăng cường chất lượng công tác lập dự toán NSNN	78
4.4.2.2. Tăng cường chất lượng công tác chấp hành NSNN.....	79
4.4.2.3. Tăng cường chất lượng công tác quyết toán NSNN	79
4.4.3. Tăng cường công tác thanh tra tài chính và kiểm soát chi NSNN	80
4.4.4. Hoàn thiện tổ chức bộ máy quản lý ngân sách huyện	82
4.4.4.1. Nâng cao chất lượng cán bộ.....	82
4.4.4.2. Tiếp tục thực hiện tinh giảm bộ máy quản lý	83
4.4.5. Tăng cường mối quan hệ hợp tác, phối hợp giữa các cơ quan trong bộ máy quản lý ngân sách huyện	83
4.4.6. Kiến nghị cơ quan nhà nước có thẩm quyền hoàn thiện tiêu chuẩn, định mức chi NSNN; cơ chế phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi NSNN	84
4.4.6.1. Về phân cấp nguồn thu.....	84
4.4.6.2. Về phân cấp nhiệm vụ chi	84
4.4.6.3. Hoàn thiện định mức phân bổ ngân sách	86
4.5. Kiến nghị thực hiện giải pháp	87
4.5.1. Nhóm giải pháp vĩ mô	87
4.5.2. Nhóm giải pháp vi mô	87
KẾT LUẬN	89
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CHỮ VIẾT TẮT	CHỮ VIẾT ĐẦY ĐỦ
DNNN	Doanh nghiệp Nhà nước
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
HĐND	Hội đồng nhân dân
NQD	Ngoài quốc doanh
NS	Ngân sách
NSDP	Ngân sách địa phương
NSNN	Ngân sách Nhà nước
TNDN	Thuế thu nhập doanh nghiệp
TSCĐ	Tài sản cố định
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Một số chỉ tiêu kinh tế của huyện Vân Đồn giai đoạn 2009 - 2011 ..	35
Bảng 3.2. Thu ngân sách cấp huyện trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh 3 năm 2009 - 2011	Error! Bookmark not defined.
Bảng 3.3. Chi ngân sách cấp huyện tỉnh Quảng Ninh 3 năm 2009 - 2011	43
Bảng 3.4. Thu ngân sách huyện Vân Đồn 3 năm 2009 - 2011	48
Bảng 3.5. Chi ngân sách huyện Vân Đồn 3 năm 2009-2011	50

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngân sách nhà nước là kế hoạch tài chính tập trung của Nhà nước, nhưng việc thực hiện được diễn ra tại các cơ sở kinh tế, các địa phương cấp tỉnh, cấp huyện và xã. Trong những năm qua, cùng với việc chuyển sang cơ chế kinh tế thị trường theo định hướng XHCN, ngân sách nhà nước đã trở thành công cụ tài chính rất quan trọng, góp phần to lớn trong việc thúc đẩy kinh tế xã hội phát triển. Cùng với sự đổi mới chung của đất nước và thực hiện chương trình tổng thể về cải cách hành chính nhà nước, quản lý ngân sách nhà nước cũng đã có những bước cải cách, đổi mới và đạt được một số thành tựu đáng kể; Đặc biệt là từ khi Luật ngân sách nhà nước được Quốc hội khoá XI kỳ họp thứ hai thông qua ngày 16/12/2002 và có hiệu lực thi hành từ năm ngân sách 2004 với mục tiêu và ý nghĩa hết sức quan trọng trong việc quản lý và điều hành ngân sách nhà nước, phát triển kinh tế- xã hội; Tăng cường tiềm lực tài chính đất nước; quản lý thống nhất nền tài chính quốc gia.

Ngân sách nhà nước là một khâu quan trọng trong điều tiết kinh tế vĩ mô. Ngân sách huyện, xã là một bộ phận cấu thành ngân sách nhà nước, là công cụ để chính quyền cấp huyện, xã thực hiện các chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn trong quá trình quản lý kinh tế xã hội, an ninh quốc phòng. Luật ngân sách nhà nước năm 2002 là cơ sở pháp lý cơ bản để tổ chức quản lý ngân sách nhà nước nói chung và ngân sách cấp huyện, xã nói riêng nhằm phục vụ cho công cuộc đổi mới đất nước. Song thực tế hiện nay những yếu tố, điều kiện tiền đề chưa được tạo lập đồng bộ, làm cho quá trình quản lý ngân sách các cấp đạt hiệu quả thấp, chưa đáp ứng được yêu cầu mà Luật ngân sách đặt ra.

Những năm gần đây, trên địa bàn huyện Vân Đồn đã đạt được những chuyển biến tích cực trong phương thức quản lý thu, chi ngân sách từ huyện đến xã kể từ sau khi có Luật ngân sách ra đời. Các nội dung thu được tập trung đầy đủ, kịp thời vào ngân sách. Việc sử dụng ngân sách trong các cơ quan, đơn vị công đã đi vào nề nếp đặc biệt là khi Chính phủ ban hành các Nghị định qui định về chế độ khoán biên chế và chi phí quản lý hành chính đối với các đơn vị hành chính sự nghiệp. Các đơn vị được giao quyền tự chủ đã chủ động trong công tác chuyên môn, cơ bản sử dụng hiệu quả kinh phí được giao. Tuy nhiên, công tác quản lý và sử dụng ngân